

A Pécsi Ítéltábla dr. Galbavy Magdolna (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen - közhatalom gyakorlásával okozott kár megfizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2017. április hó 28. napján kelt 14.P.20.802/2016/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000 (harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 95.000 (kilencvenötezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Felperes a tulajdonát képező gépjárművel 2015. március hó 31. napján a S úton az A. utca irányából a B. utca irányába közlekedett. A S út és a T. utca kereszteződése előtt a személygépkocsija menetiránya szerinti jobb oldalról érkező mentőgépjármű részére a szabad út biztosítása érdekében elrántotta a kormányt balra, és ezáltal a S. úton lévő forgalom elől elzárt területre hajtott. A manőver során nekiütközött a mellette már szinte elhaladó, őt balról kikerülő G. F. által vezetett XXX-XX forgalmi rendszámú megkülönböztető fény- és hangjelzést használó mentőgépkocsi jobb hátsó oldalának. A helyszínen a mentőt vezető G. F. a balesetért felelősségét elismerte.

Az alperes részéről a helyszínre érkező rendőr a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 91/P.§ (1), (2), (3) bekezdése alapján a biztosítónál történő bemutatás, valamint kárrendezés lefolytatása céljából „igazolás” megnevezésű okiratot állított ki. Az okiraton szereplő azon szövegrészt, hogy „A közlekedési baleset okozása miatt az ügyben* büntető,* szabálysértési, *közigazgatási eljárás megindítására kerülhet sor”, a helyszínen intézkedő rendőr áthúzta. Az igazolás tartalmazta azt is, hogy „Az ügyben eljárás nem indult a balesetet okozó személy ellen, G. F. a felelősségét elismerte, ezért vele szemben figyelmeztetve”, a mondatból a „helyszíni bírság” szövegrész kihúzásra került.

Az alperes részéről intézkedő rendőr, a rendőrkapitányságra visszaérkezést követő 1 órán belül tett jelentése alapján az alperes vagyoni kárt okozó közúti közlekedési baleset ügyében 2015. március hó 31. napján 15 óra 06 perckor szabálysértési feljelentést tett, a feljelentésben a baleset valószínűsíthető okaként a felperes részéről a forgalmi sáv szabálytalan változtatását jelölte meg.

A felperes által 2015. április hó 1. napján az „igazolás” benyújtásával tett kárbejelentés alapján a biztosító 2015. április hó 27. napján tájékoztatta a felperest, hogy a gépjármű sérülései miatt a kárügyet gazdasági totálkárként kezeli, a gépjármű maradványértékét 360.000 forintban határozta meg azzal, hogy a gépjárműre a biztosító 2015. július hó 17. napjáig az A. Kft.-től vételi ajánlattal rendelkezik. Tájékoztatta a felperest, hogy nyilatkozata nem minősül a kártérítési kötelezettség elismerésének.

A felperes 2015. április hó 28. napján a gépjárműroncsot harmadik személynek értékesítette 530.000 forint vételárért.

A P-i Rendőrkapitányság mint Szabálysértési Hatóság 2015. április hó 29. napján kelt, a felperesnek 2015. május hó 6. napján kézbesített/....-1/2015. számú szabálysértési határozatával a felperest közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértésének elkövetése miatt 40.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

A biztosító 2015. május hó 12. napján tájékoztatta a felperest, hogy kárügyével kapcsolatban 858.000 forint kártérítést állapított meg, melynek kifizetése kizárólag a jogalap tisztázása esetén lehetséges. Tájékoztatta a felperest, hogy biztosítottjától, G. F.-től beszerzett nyilatkozat szerint G. F. a felelősségét nem ismerte el, ezért kérte az alperes határozatának megküldését.

A Pécsi Rendőrkapitányság mint Szabálysértési Hatóság a 2015. augusztus hó 11. napján kelt/....-11/2015. számú szabálysértési határozatával a 40.000 forint pénzbírságot kiszabó határozatát visszavonta, és a lefolytatott eljárást követően a felperest közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértésének elkövetése miatt 25.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A felperes a határozattal szemben jogorvoslattal (kifogással) nem élt, a határozat 2015. szeptember hó 2. napján jogerőre emelkedett.

Felperes módosított keresetében 688.000 forint vagyoni kár és kamatai, 500.000 forint nemvagyoni kár és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk.6:548.§ (1), 6:519.§, 2:52.§-a alapján hivatkozással arra, hogy az alperes által a helyszínen kiállított, valótlan tartalmú közokirat megtevesztette, az igazolás birtokában abban a hiszemben intézkedett a kárrendezés ügyében, hogy nem felelős a baleset bekövetkeztéért. Kiemelte, amennyiben időben értesül arról, hogy felelőssége a balesetben megállapítható, akkor nem értékesíti a gépjárművet, megjavíttatja, és jelenleg is tulajdonában lenne. Hivatkozott arra, hogy az alperes magatartása miatt sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott személyiségi joga, alperes magatartása miatt több, mint egy hónapon keresztül abban a hiszemben élt, hogy szabálysértési eljárás nem indult az esetében, és a balesetben részes gépjárművezető a hibáját elismerte, a káreseményt követően az igazolás tartalma alapján intézkedett.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest az állam javára 81.480 forint illeték, az alperes javára 60.000 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a perrel érintett közlekedési baleset ügyében az alperes mint közhatalmat

gyakorló szerv járt el, ezért a Ptk. 6:548.§ (1) bekezdése alapján vizsgálta, hogy a felperes a rendes jogorvoslat lehetőségét kimerítette-e. Kiemelte, hogy a felperes a 2012. évi II. törvény (Szabs.tv.) 103.§ (1) bekezdése szerint a 2015. április hó 29. napján kelt határozattal szemben jogorvoslattal élt, a 2016. augusztus hó 11. napján meghozott határozattal szemben azonban a rendes jogorvoslatot - a Szabs. tv. 105.§ (1) bekezdése szerinti kifogást - nem vette igénybe, ezért a Ptk. 6:548.§ (1) bekezdésében írt törvényi előfeltétel hiányában vagyoni kárigénnyel az alperessel szemben nem léphet fel. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére, a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos alapjog megsértésére alapított sérelemdíj megfizetése iránti igény körében kifejtette, hogy a sérelmezett eljárás keretein belül tanúsított esetleges eljárási szabálysértés esetén a felet általában ügyfélként, azaz eljárási jogaiban és nem személyiségi jogi sérelem megállapítására is alapot adó jelleggel, a személye ellen irányuló közvetlen támadás formájában éri sérelem, tehát az eljárási szabálysértések hátterében nem a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek állnak. Kiemelte, hogy a felperes keresetének ténybeli alapját jelentő, az őt érintő alperesi intézkedések eljárásjogilag kifogásolt részén felül, azt meghaladóan, a felperes személyiségét közvetlenül támadó alperesi magatartást nem jelölt meg, ezért sérelemdíj iránti igénye a személyiségi jogvédelem körén kívül esik.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását kérte. Kiemelte, hogy alperes vétkes magatartása abban állt, hogy valótlan tényeket tartalmazó igazolást adott ki, majd ennek ellenére, felperes értesítése nélkül feljelentést tett, és szabálysértési eljárást folytatott le felperes ellen. Utalt arra, hogy az igazolás az 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 91/P.§-ának nem megfelelő, mert az adatközlésen kívül a felelősséget is rögzítette. Álláspontja szerint tisztességes eljáráshoz való joga alapján elvárhatta, hogy alperes értesítse arról, hogy az igazolás valótlan tartalmú. Kifejtette, hogy az igazolás ellen jogorvoslatnak nincs helye, a második szabálysértési határozat elleni jogorvoslat sem orvosolhatta volna az igazolás tartalmát. Hivatkozott arra, hogy, amennyiben az alperes értesíti a szabálysértési feljelentésről, a gépjárművet nem adta volna el.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal kiegészíti:

Felperes - a gépjármű eladását megelőzően - 2015. április hónap második felében értesült arról, hogy a biztosító csak a rendőrségi eljárás lezárása után dönt véglegesen a biztosítási összeg kifizetéséről.

Felperes tudomással bírt arról, hogy az ügyben szabálysértési eljárás indult ellene, erről őt L.B. - az alperes alosztályvezetője - szóban tájékoztatta.

Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság döntése érdemben helyes, azonban a másodfokú bíróság a vagyoni kár tekintetében a kifejtett indokokkal nem ért egyet, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását ebben a részében az alábbiak szerint pontosítja és kiegészíti:

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére akkor kerülhet sor, ha a kártérítés különös (6:548.§) és általános (6:159.§) feltételei fennállnak. A Ptk.6:159.§ szerint, aki másnak

jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A Ptk. 6:548.§ (1) bekezdése alapján a közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható. A közigazgatási jogkörben okozott kár különös feltétele tekintetében a sérelmes helyzet elhárítására ténylegesen alkalmas jogorvoslati lehetőséget kell vizsgálni.

Felperes állítása szerint az alperes az igazolással, illetve azzal okozta a kárt, hogy nem tájékoztatta őt álláspontja megváltoztatásáról, és az ellene megindított szabálysértési eljárásról. A kárát pedig abban jelölte meg, hogy amennyiben értesül az ellene folyó szabálysértési eljárásról, nem értékesíti a gépkocsironcsot, hanem megjavíttatja. Ez a kár azonban nem lett volna elhárítható a szabálysértési határozat elleni jogorvoslattal, figyelemmel arra is, hogy a felperes maga sem vitatja, hogy a baleset okozója volt, ezért a Ptk. 6:548.§ alkalmazásának feltételei fennálltak, a felperes keresetét érdemben kellett vizsgálni.

A kártérítés általános feltételei tekintetében a Ptk. 6:159.§-a alapján a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben következett be kára. A kiegészített tényállás szerint a felperes a gépjárműroncs értékesítése előtt tudomással bírt arról, hogy a biztosító a rendőrségi eljárás lezárta után dönt véglegesen a biztosítási összeg kifizetéséről. Ezt igazolja a biztosító 2015. április hó 27. napján kelt levele, mely tartalmazza, hogy a tájékoztatás nem jelenti a kártérítési kötelezettség elismerését. Alátámasztja továbbá az, hogy a felperes személyesen adta elő (4. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal 4. bekezdés), hogy rendőr ismerősétől azt a tájékoztatást kapta, hogy addig a biztosító nem fog kifizetést teljesíteni, amíg a rendőrség le nem zárja az ügyet. A felperes 2015. április hó második felében, szintén még a gépjárműroncs értékesítése előtt tudomást szerzett arról is, hogy az ügyben ellene szabálysértési eljárás indult. A felperes személyes előadásában elismerte, hogy 2015. április második felében járt a rendőrségen, érdeklődött ügye iránt, úgy nyilatkozott, hogy a szabálysértési eljárás megindításáról őt az alperes írásban nem értesítette, azt azonban nem vitatta, hogy szóban kapott tájékoztatást (12. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal 7. bekezdés). A felperes szóbeli tájékoztatását alátámasztja L.B. tanú vallomása (12. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal 1. bekezdés, 3. oldal 2. bekezdés), aki az eljárás megindításáról őt tájékoztatta, valamint B.K. tanú vallomása (8. sorszám alatti jegyzőkönyv 5. oldal 3. bekezdés), aki a tájékoztatásról közvetett tudomással bírt.

A felperes fenti tényekről tudva, ezek ismeretében, ezért saját kockázatára döntött a sérült gépjármű értékesítéséről. A felperes vagyoni kára nem az alperes magatartásával - igazolás kiállítása, álláspont megváltoztatása, szabálysértési eljárás kezdeményezése - okozati összefüggésben következett be, nem alperes magatartása volt a kár releváns, meghatározó oka, amely nélkül az eredmény nem következett volna be úgy, és akkor, mint ahogyan, és amikor bekövetkezett (BDT2016. 3577 számú döntés 26. pont). A felperes kárát kizárólag saját döntése, a sérült gépkocsi adott időpontban való értékesítése okozta. A felperes vagyoni kár megfizetésére irányuló keresete ezért a Ptk. 6:159.§-ában meghatározott okozati összefüggés hiánya miatt alaptalan.

Egyetért a másodfokú bíróság a sérelemdíj tekintetében az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokokkal. A személyhez fűződő jogok a személyiség elsőrendű megnyilvánulásához, az egyénhez, individuumhoz kapcsolódnak, az ember személyiségének a kiteljesedését biztosítják, az ember méltóságának a kifejeződése. A tisztességes eljáráshoz való jog mint az Alaptörvény XXIV. cikkében megfogalmazott tisztességes eljáráshoz való jog, olyan alkotmányos alapjog, és eljárási alapjog, amely nem tekinthető egyben személyiségi jognak is, mivel a védendő érték nem közvetlen az ember személyiségéből fakad. Ez a jog elsődlegesen az állami közreműködés mellett zajló

eljárások megfelelő funkciójú megvalósítását, illetve érvényesülését szolgálja (ÍH2015. 97 szám). Csak akkor lehetnek az alapjogok megsértésének személyhez fűződő jogok sérelmén alapuló szankciói, ha az alapjogok megsértése egyben a személyiség lényegét alkotó tulajdonságok sérelmét is előidézi, a fél személye ellen irányuló közvetlen támadást jelentve (BDT2010. 2229 szám). A felperes tisztességes eljáráshoz való jog megsértésére, alapjogi sérelemre hivatkozott, ezért sérelemdíj iránti igényt nem érvényesíthet.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a vagyoni kár körében módosított indokokkal helybenhagyta.

A felperes fellebbezése alaptalan volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes másodfokú perköltsége megfizetésére. Az alperes másodfokú perköltsége a Pp. 68.§ (2) bekezdés, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint megállapított jogtanácsosi munkadíj.

A másodfokú bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §, Pp. 78. §-a alapján kötelezte a felperest a feljegyzett illeték megfizetésére. Az illeték mértéke, mivel a fellebbezés, a sérelemdíj és a vagyoni kártérítés iránti kereset elutasítását egyaránt támadta, a módosított kereset szerint kérte az alperes marasztalását, 1.188.000 forint fellebbezett pertárgyérték alapján az Itv. 46.§ (1) bekezdése szerint 95.000 forint.

Pécs, 2017. október 31.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró